

Міністерство освіти і науки України
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)
Українська асоціація з розвитку менеджменту та бізнес освіти (Україна)
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет Гренландії (Гренландія)
«1 грудня 1918 р» Університет Альба Юлія (Румунія)
Вільнюський університет прикладних наук (Литва)
Сучавський університет імені Штефана Марє (Румунія)
Університет прикладних наук (Австрія)
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна (Україна)
Київський національний університет будівництва та архітектури (Україна)
Національний університет «Запорізька політехніка» (Україна)
Київський національний університет технологій та дизайну (Україна)
Львівській державний університет фізичної культури імені Івана Боберського (Україна)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (Україна)
Сумський державний аграрний університет (Україна)

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

06 листопада 2025 року

**Co-funded by
the European Union**

Полтава
2025

дизайн), застосовується психомоторна доменна структура: від сприйняття рухів до автоматизації дій, що забезпечує перехід від «знання як теорії» до знання як дії [3].

Для успішної інтеграції Таксономії Блума в освітній процес необхідно:

здійснювати проєктування навчальних результатів, де кожен курс формулює цілі через дієслова Блума («аналізує», «оцінює», «створює»), що дозволяє вимірювати реальний розвиток компетентностей;

розробити навчальні кейси і завдання, тобто перейти від тестів на відтворення до кейсів, дебатів, дослідницьких проєктів, стартап-симуляцій;

здійснювати формувальне оцінювання, коли замість одноразового іспиту впроваджується система проміжних оцінок, що відображають поступове просування студента між рівнями Таксономії;

запроваджувати рефлексивне навчання: використання портфоліо, самооцінки, peer review для розвитку усвідомлення власного прогресу.

Відповідно, застосування Таксономії Блума при оцінюванні сприяє підвищенню академічної автономії студентів і їхньої готовності до навчання впродовж життя [4]. Адже у контексті lifelong learning Таксономія Блума виступає не лише педагогічною моделлю, а й інструментом саморефлексії. Майбутні фахівці можуть самостійно визначати, на якому рівні мислення вони перебувають, і планувати свій подальший розвиток. Оскільки згідно з європейськими дослідженнями, саме поєднання когнітивних рівнів із soft skills (критичне мислення, комунікація, емоційна грамотність) формує інтегральну компетентність фахівця 21-го століття, здатного діяти в умовах невизначеності.

Отже, Таксономія Блума є універсальним інструментом освітнього дизайну й особистісного розвитку, що забезпечує цілісність підготовки майбутнього фахівця. Її застосування дозволяє побудувати навчальний процес як послідовність сходинок до професійної зрілості – від засвоєння знань до творчого самовираження. У цифрову епоху ця модель інтегрується з концепціями EdTech, adaptive learning та lifelong learning, створюючи нові можливості для індивідуалізації освітньої траєкторії й формування компетентної, відповідальної та мислячої особистості.

Список використаних джерел

1. UNESCO. (2023). Future Competences and the Future of Curriculum: A Global Analysis of Learning Taxonomies. Paris: UNESCO Publishing.
2. Anderson, L. W., & Krathwohl, D. R. (2001). A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives. New York: Longman.
3. Anderson, L. W. (2021). Revisiting Bloom's Taxonomy: Educational Design in the Digital Age. *Educational Psychology Review*, 33(4), 1475–1492.
4. Krathwohl, D. R. (2004). *Taxonomy of Educational Objectives: The Affective Domain*. New York: David McKay.

УДК 378.1:330.34

Кулик В.А., д.е.н., професор

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

(м. Полтава, Україна)

Кулик М.А., учениця наукового ліцею

Науковий ліцей № 3 Полтавської міської ради

(м. Полтава, Україна)

ЦИФРОВІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ ЯК ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ УКРАЇНА–ЄС

Цифровізація освітніх процесів та розвиток фінансової грамотності виступають ключовими чинниками формування сучасної особистості в умовах глобалізованої економіки

та інформаційного суспільства. Сучасна молодь, особливо в Україні та країнах Європейського Союзу, стикається з необхідністю швидкої адаптації до динамічного ринку праці, цифрових технологій та фінансових інструментів. Цифрові освітні технології дозволяють інтегрувати знання з різних сфер, сприяють формуванню критичного мислення та аналітичних компетентностей, а фінансова грамотність – здатності ефективно управляти ресурсами та приймати раціональні економічні рішення.

В умовах економічної турбулентності, розвитку електронного бізнесу та інтеграції України в європейські освітні та фінансові простори проблема формування комплексних компетенцій особистості набуває особливої актуальності. За даними досліджень, фінансова грамотність та цифрові компетенції молоді безпосередньо впливають на рівень економічної активності та соціальної мобільності. Для України, де освітня система проходить процес цифровізації та гармонізації з європейськими стандартами, інтеграція цифрових технологій і фінансового виховання є стратегічним інструментом підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців [4; 5].

Цифрові освітні технології включають інтерактивні платформи, електронні навчальні курси, системи дистанційного навчання та симуляційні модулі, які дозволяють моделювати реальні фінансово-економічні процеси [2; 3]. В Україні та Чехії реалізуються кілька прикладних освітніх проектів, які демонструють ефективність цифрових платформ і фінансового навчання:

Проект «Фінансова грамотність у цифровій школі» (Україна) – інтерактивні кейси, моделювання особистих і сімейних бюджетів, фінансових рішень та інвестування, що поєднують навчання з практичними бізнес-сценаріями. Платформа пропонує інтерактивні кейси, моделювання фінансових потоків та завдання, спрямовані на розвиток навичок управління особистими та сімейними бюджетами, що дозволяє учням поєднувати навчання з практичними аспектами електронного бізнесу [1].

Система «Financial Literacy Online» (Чехія) – симуляції управління ресурсами, інвестиційні тренажери та інтерактивні фінансові ігри, які дозволяють учням моделювати реальні економічні ситуації. Система інтерактивних курсів «Financial Literacy Online» поєднує симуляції управління особистими фінансами, аналітичні кейси та інтерактивні завдання. Учні отримують практичні навички планування бюджету, інвестування та оцінки ризиків, що формує компетентності, необхідні для участі в електронному бізнесі та глобальній економіці.

Українські та чеські учні беруть участь у спільних воркшопах і проектах:

- 1) вебінари з моделювання фінансових рішень, де українські учні аналізували кейси чеських стартапів і навпаки;
- 2) міжнародний конкурс “Digital Finance Challenge”, що об’єднав учнів із обох країн у командах для розробки електронних бізнес-планів та цифрових продуктів;
- 3) програма обміну досвідом у рамках Молодіжного Європарламенту, де українські учні розробляли проекти цифрового навчання для розвитку фінансової грамотності серед однолітків.

Впровадження таких практик забезпечує низку переваг для України:

- 1) підвищення рівня цифрової та фінансової компетентності школярів і студентів;
- 2) формування критичного мислення та навичок командної роботи через міжнародну співпрацю;
- 3) можливість інтеграції електронних освітніх інструментів у національну систему освіти;
- 4) створення платформи для розвитку стартапів і електронного бізнесу серед молоді.

З огляду на досвід співпраці з учнями, які навчалися у Чехії, відзначено високий рівень розвитку аналітичних, мовних і математичних компетенцій, що дозволяє ефективно застосовувати цифрові інструменти та фінансові знання у реальних ситуаціях. Порівняльний аналіз свідчить, що поєднання інтерактивних платформ та фінансової освіти в ЄС забезпечує

більш високу ефективність формування компетентностей, ніж традиційні моделі навчання, що застосовуються в українських школах.

Цифрові освітні технології та фінансова грамотність виступають комплексними чинниками розвитку особистості, сприяючи формуванню компетентностей, необхідних для участі в електронному бізнесі та глобальній економіці.

Для України доцільно рекомендувати:

- 1) інтегрувати цифрові освітні платформи з курсами фінансової грамотності у шкільну та позашкільну освіту;
- 2) розробляти інтерактивні кейси та симуляції, що моделюють реальні фінансово-економічні процеси;
- 3) використовувати міжнародний досвід ЄС для адаптації інноваційних освітніх практик у національному контексті;
- 4) розвивати аналітичні та критично-мисленнєві компетенції учнів для ефективного використання цифрових технологій у бізнес-процесах;
- 5) створювати партнерські програми з міжнародними освітніми організаціями для обміну досвідом та підвищення якості цифрової та фінансової освіти.

Таким чином, стратегія розвитку особистості у цифровому освітньому просторі на основі фінансової грамотності є важливим інструментом підвищення конкурентоспроможності молоді та інтеграції України у європейський освітній та економічний простір.

Список використаних джерел

1. Міністерство освіти і науки України. Фінансова грамотність у цифровій школі: методичні рекомендації. Київ: МОН, 2022. 48 с.
2. Кулик В.А. Роль та значення дигітальної компетентності працівників в умовах воєнного стану. *Економічна безпека: держава, регіон, підприємство*: Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 16 травня 2024 р. Полтава: НУШП, 2024. С. 86-89.
3. Кулик В.А. Дослідження цифрових знань: виклики та можливості з точки зору управління ІТ-компаній. *Забезпечення сталого розвитку економіки України в повоєнний період*: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 11 червня 2024 р. м. Запоріжжя, 2024. С. 78-80.
4. Мельник, Л. І. Цифровізація освіти та формування фінансової компетентності учнів: монографія. Київ: КНЕУ, 2021. 192 с.
5. Чижевська Л.В., Кулик В.А. Цифровий капітал як інструмент розвитку особистості у глобальній економіці. *Сучасні інноваційно-інвестиційні механізми розвитку національної економіки в умовах євроінтеграції*: матеріали XI Міжнародної науковопрактичної Інтернет-конференції, 07 листопада 2024 р. Полтава: Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2024. С. 99-101.

УДК 004.9:37.091.12

Смутчак З.В., д.е.н., професор
Навчально-науковий інститут менеджменту та психології
ДЗВО Університет менеджменту освіти
(м. Київ, Україна)

РОЛЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ У СТАНОВЛЕННІ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Однією з провідних тенденцій розвитку сучасної цивілізації є цифровізація, яка виступає рушійною силою глобальних соціально-економічних перетворень. Вона сприяє формуванню інклюзивного суспільства, удосконаленню механізмів управління, розширенню